

Feiten en cijfers

Afgestudeerden en uitvallers in het hoger beroepsonderwijs

juni 2011

HBO raad
vereniging van hogescholen

Afgestudeerden en uitvallers in het hoger beroepsonderwijs

- Meer dan zeven op de tien studenten behaalt binnen acht jaar een diploma
- Studenten uit de sector gezondheidszorg behalen het hoogste studiesucces
- Het studiesucces na vijf jaar is licht gedaald van 56,8% naar 55,2%
- Bijna één op de vijf mbo'ers stopt binnen een jaar met hun opleiding; voor havisten is dit 12,9%
- Studenten die wisselen, doen dat met name in het eerste jaar
- Havisten wisselen relatief vaker van instelling en/of opleiding in vergelijking met mbo'ers en vwo'ers
- Niet-westers allochtone studenten studeren vaker na vijf jaar, in vergelijking met autochtone studenten
- Het 'switchgedrag' van havisten is mede een oorzaak van hun relatief lage studiesucces; zij worden dan ook vaker geconfronteerd met de binnenkort in werking tredende 'Langstudeermaatregel' van het Ministerie van OCW

Alle kengetallen hebben betrekking op bachelorstudenten. De berekening is gebaseerd op definities die worden beschreven op de laatste pagina. Meer gedetailleerde informatie, zoals aantallen per hogeschool of per opleiding is te vinden op de website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'. Hierbij is het mogelijk een applicatie te raadplegen, waarbij de cijfers op een interactieve manier grafisch worden gepresenteerd. De webpagina biedt daarnaast meer achtergrondinformatie over de herkomst van de gegevens en over het interpreteren van de cijfers.

Tabel 1: Overzicht studiesucces en uitval in het hbo

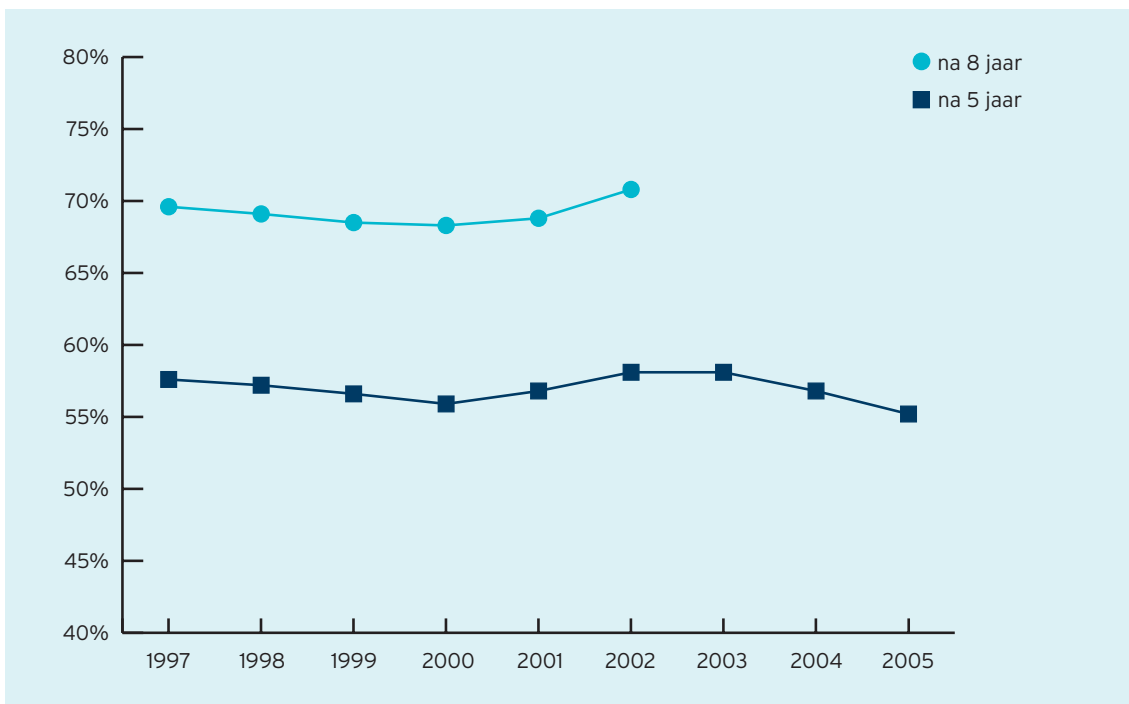
	totaal	havo	mbo	vwo
uitval na 1 jaar (cohort 2009)	15,8%	12,9%	21,1%	6,6%
uitval na 3 jaar (cohort 2007)	22,2%	17,5%	28,3%	9,2%
studiesucces na 5 jaar (cohort 2005)	55,2%	50,3%	55,7%	69,7%
studiesucces na 8 jaar (cohort 2002)	70,8%	73,4%	68,0%	82,2%

Afgestudeerden

Studiesucces is gedefinieerd als het aandeel van studenten dat binnen een bepaald aantal jaren na instroom in het hbo een einddiploma in het hoger onderwijs heeft behaald. Het gaat hierbij dus ook om studenten die tussentijds overstappen naar een andere opleiding of een andere instelling. Meer informatie over deze groep studenten is te vinden onder het kopje 'wisselaars'.

- 55,2% van de studenten die in 2005 zijn begonnen met een hbo-opleiding heeft binnen vijf jaar een diploma op zak en het betreft 48.021 diploma's (**Figuur 1**)
- Meer dan zeven van de tien studenten behaalt na acht jaar een diploma
- Na een lichte opleving is het aantal geslaagden na vijf jaar terug op het niveau van het instroomjaar 2000

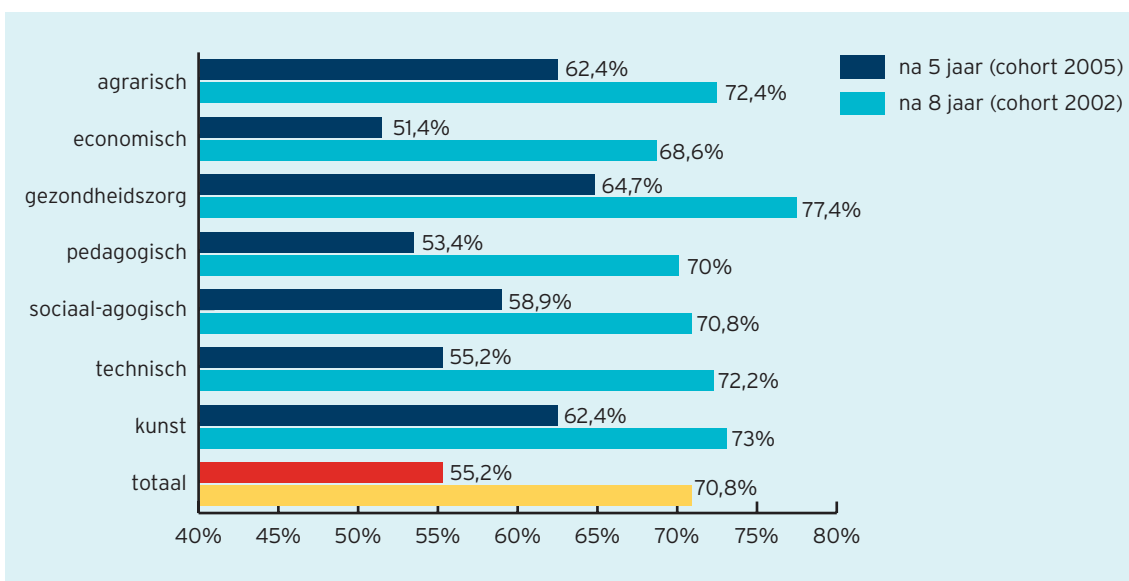
Figuur 1: Studiesucces naar instroomjaar

Sectoren

- Studenten in de gezondheidszorg behalen zowel na vijf jaar als na acht jaar het hoogste studiesucces (**Figuur 2**)
- Het studiesucces na vijf jaar is in alle sectoren gedaald ten opzichte van het instroomjaar 2004, behalve binnen de sector kunst (+0,2%)
- Het studiesucces na acht jaar ligt 2,0% hoger dan in 2001, waarbij de agrarische (+ 4,5%) en economische (+ 3,8%) sectoren de grootste stijging hebben doorgemaakt

Figuur 2: Studiesucces per sector

Vooropleiding

- Mbo'ers in het hbo behalen een studiesucces van 55,7%; meer dan de helft van de havisten heeft na vijf jaar een diploma op zak (**Tabel 2**)
- Driekwart van de havisten behaalt daarentegen binnen acht jaar een diploma, tegenover 68,0% van de mbo'ers
- Vwo'ers behalen het hoogste studiesucces, zowel na vijf als acht jaar

Tabel 2: Studiesucces naar vooropleiding

vooropleiding	na 5 jaar (cohort 2005)	na 8 jaar (cohort 2002)
havo	50,3%	73,4%
mbo	55,7%	68,0%
vwo	69,7%	82,2%

Studiesucces herinschrijvers

Het Ministerie van OCW en de HBO-raad hebben in de meerjarenaafspraken (2008) de ambitie vastgelegd om het studiesucces in de postpropedeutische fase te verhogen. Van de studenten die met de postpropedeutische fase zijn gestart in het studiejaar 2008/2009, moet vijf jaar later 90% hun studie hebben afgerond. Uitgaande van het feit dat veel studenten langer dan één jaar over hun propedeuse doen, kan gezegd worden dat het postpropedeutisch studiesucces hoger zal zijn dan het studiesucces van herinschrijvers in het tweede jaar. Op dit moment is het echter nog niet mogelijk om het postpropedeutisch studiesucces voor het gehele hbo te bepalen.

- Van de studenten die in 2004 zijn ingestroomd in het hbo en in 2005 nog studeerden, heeft bijna driekwart vijf jaar later een diploma behaald (**Tabel 3**)
- Het studiesucces van herinschrijvers is licht gedaald ten opzichte van de instroom in 2003
- Hogescholen slagen er vooralsnog niet in hun ambitie te realiseren om het studiesucces van herinschrijvers te verhogen naar 90%

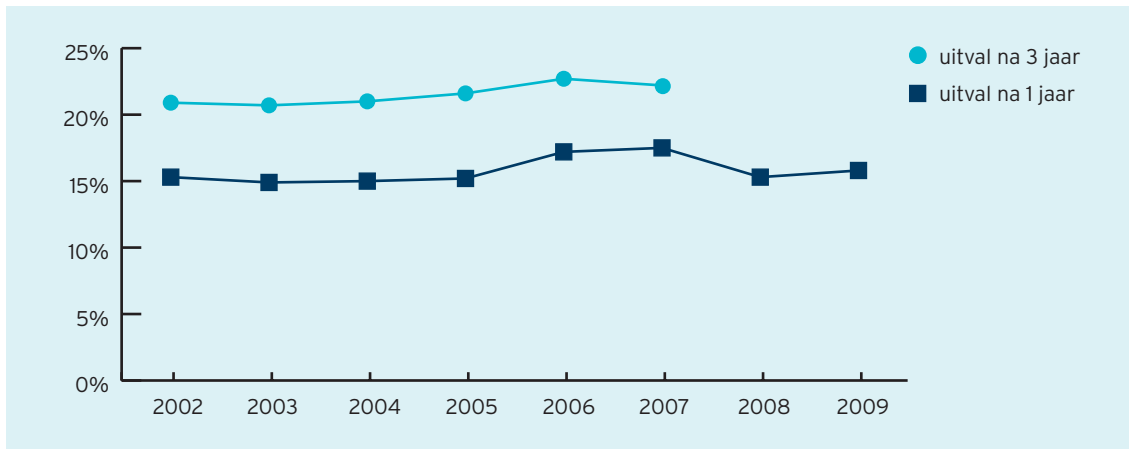
Tabel 3: Studiesucces vijf jaar na herinschrijving in het tweede jaar

cohort	2000	2001	2002	2003	2004
studiesucces	75,4%	77,3%	75,7%	75,6%	74,5%

Uitval

Onder uitvallers worden ongediplomeerde studenten verstaan die het volgende studiejaar niet meer ingeschreven staan voor een opleiding in het hoger onderwijs. Studenten die overstappen naar een andere opleiding binnen het hbo of naar het wetenschappelijk onderwijs worden niet als uitval gerekend (meer informatie over deze groep studenten is te vinden onder het kopje 'wisselaars'). Studenten die de studie tijdelijk onderbreken tellen wel als uitval.

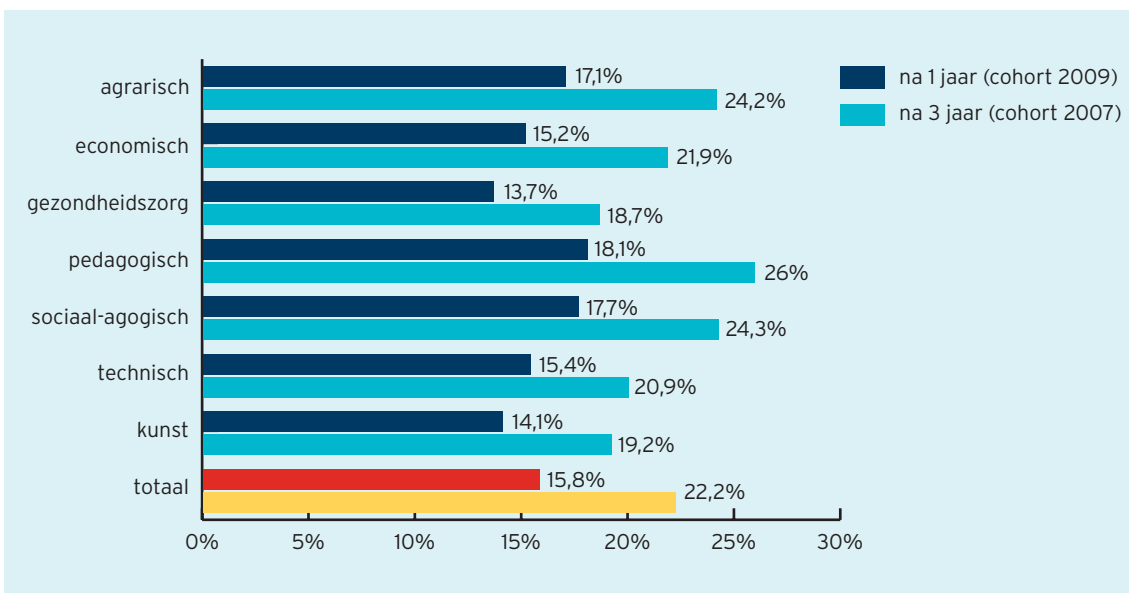
- 15,8% van de studenten in het hbo is na één jaar uitgevallen, het gaat hier om meer dan 15.000 studenten (**Figuur 3**)
- Na drie jaar is de uitval 22,2%, waarbij het percentage is gedaald ten opzichte van het instroomjaar 2006

Figuur 3: Uitval studenten naar instroomjaar

Sectoren

- Studenten binnen de sector gezondheidszorg vallen relatief het minst vaak uit, zowel na één jaar als na drie jaar (**Figuur 4**)
- 18,1% van de studenten binnen de pedagogische sector is na één jaar gestopt; na drie jaar geldt dit voor ruim een kwart van de studenten

Het hoge percentage uitvallers bij opleidingen binnen pedagogische sector is te verklaren door de invoering van reken- en taaltoetsen, samengaan met een negatief bindend studieadvies bij slechte resultaten.

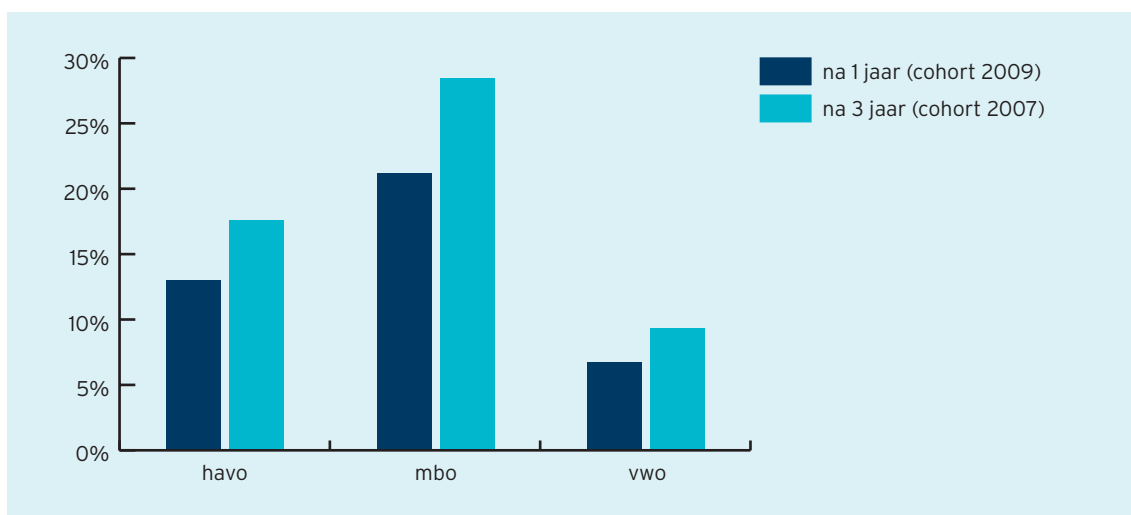
Figuur 4: Uitval naar sector

Vooropleiding

- Meer dan één op de vijf mbo'ers is binnen een jaar uitgevallen, na drie jaar is dit opgelopen naar 28,3% (**Figuur 5**)
- Studenten met een vwo-diploma vallen het minst vaak uit, zowel na het eerste als het derde jaar

Het relatief hoge uitvalpercentage van mbo'ers hangt waarschijnlijk samen met een tekort aan basisvaardigheden. Dit blijkt ook uit het relatief lage slagingspercentage van mbo'ers op de reken- en taaltoets binnen de pabo. In 2007 behaalde bijvoorbeeld slechts 33% van de mbo'ers in één keer de taaltoets, tegenover 54% van de havisten en 92% van de vwo'ers.¹ In dit licht kunnen er vraagtekens gezet worden bij de plannen van de Minister van OCW om mbo-4 opleidingen te verkorten van vier naar drie jaar.

Figuur 5: Uitval per vooropleiding

Wisselaars

Vanaf het studiejaar 2012/2013 zijn hbo-studenten na hun vijfde studiejaar - de nominale studieduur in het hbo met één extra jaar - een verhoogd wettelijk collegegeld verschuldigd, in het kader van de Wet Verhoging Collegegeld Langstudeerders².

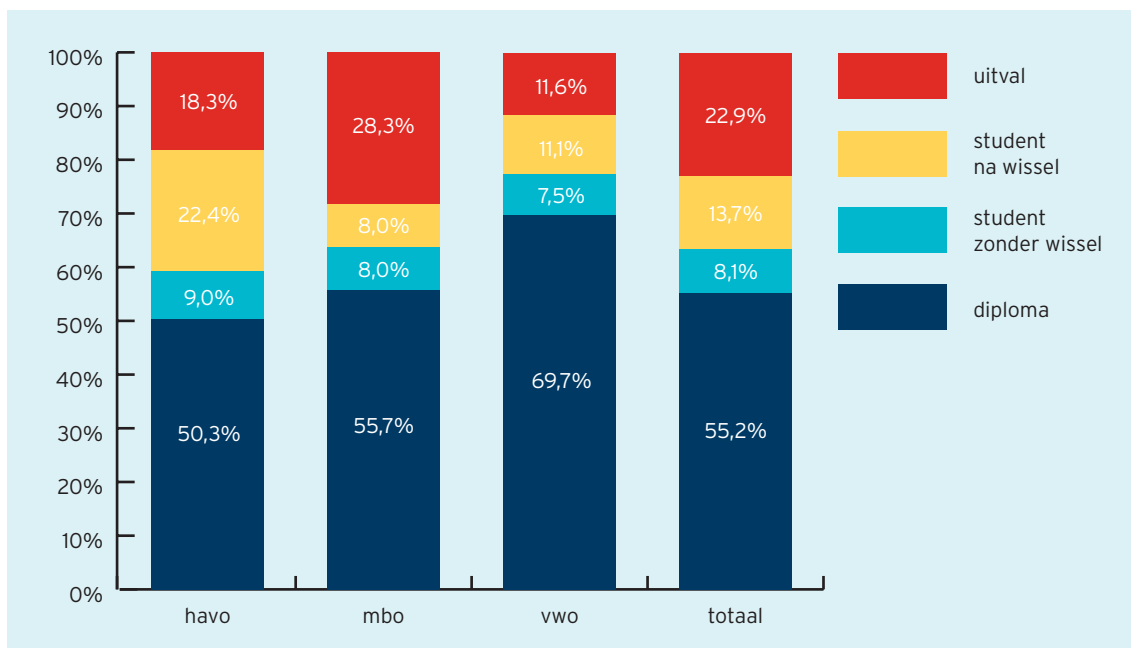
- Na vijf jaar heeft 55,2% van de hbo-studenten een diploma op zak; bijna een kwart studeert nog
- Ongeveer één op de drie havisten studeert nog na vijf jaar; het betreft meer dan 11.000 van de 36.000 ingestroomde studenten
- Bijna 12.000 hbo-studenten die na vijf jaar nog studeren zijn gewisseld naar een andere instelling of opleiding: 13,7% in totaal (**Figuur 6**)
- Havisten wisselen relatief vaak tijdens hun studieloopbaan naar een andere instelling of opleiding: meer dan één op de vijf
- Ondanks een fors uitvalpercentage van 28,3%, ligt het studiesucces van mbo'ers na vijf jaar hoger dan dat van de havisten, wat mede te maken heeft met het feit dat slechts 8,0% is gewisseld van opleiding en/of instelling

Het 'switchgedrag' van havisten is mede oorzaak van het lagere studiesucces na vijf jaar ten opzichte van de mbo'ers³. Havisten worden dan ook vaker geconfronteerd met de nieuwe maatregel, aangezien zij relatief vaak wisselen van opleiding en/of instelling en daarbij studievertraging oplopen.

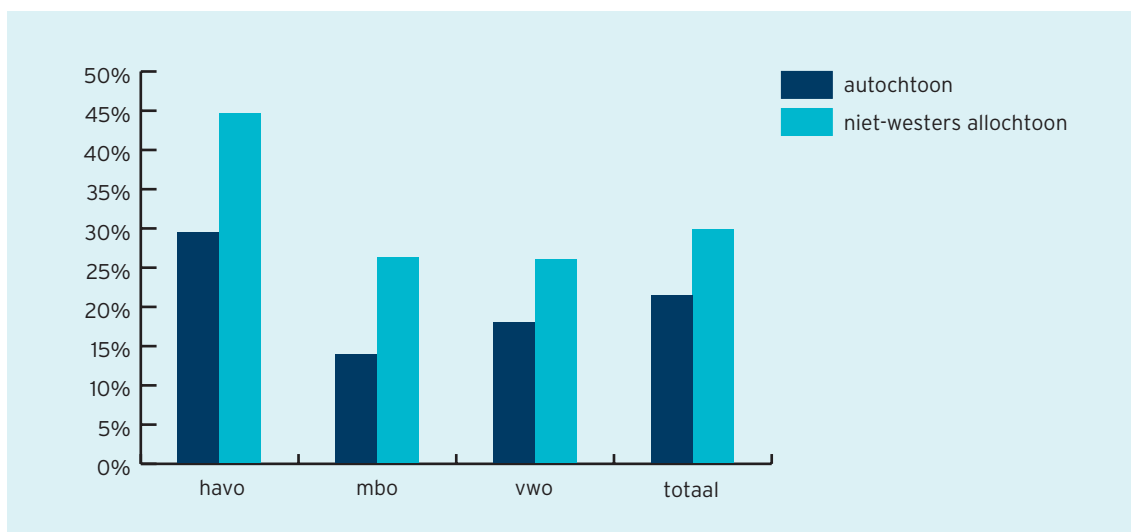
¹ CITO, tussenresultaat Taaltoets, december 2007

² Het is op dit moment nog onduidelijk of de Eerste Kamer de wet zal goedkeuren

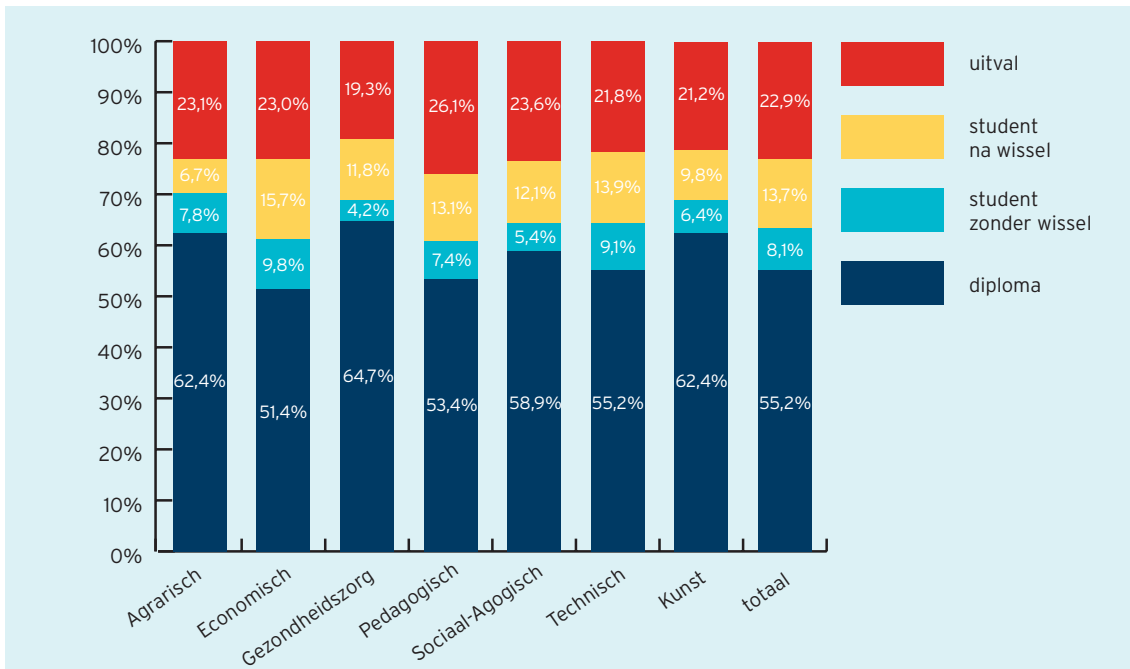
³ Na acht jaar behaalt 73,4% van de havisten een diploma, tegenover 68,0% van de mbo'ers

Figuur 6: Situatie na vijf jaar (cohort 2005)

- 29,8% van de niet-westers allochtone studenten is na vijf jaar nog aan het studeren, onder autochtonen is dit 21,3% (**Figuur 7**)
- 44,5% van de allochtone havisten is na vijf jaar nog bezig met hun studie
- Onder mbo'ers is het verschil in etniciteit verhoudingsgewijs het grootst: 26,2% van de allochtone studenten is na vijf jaar nog aan het studeren tegenover 13,8% van de autochtone studenten

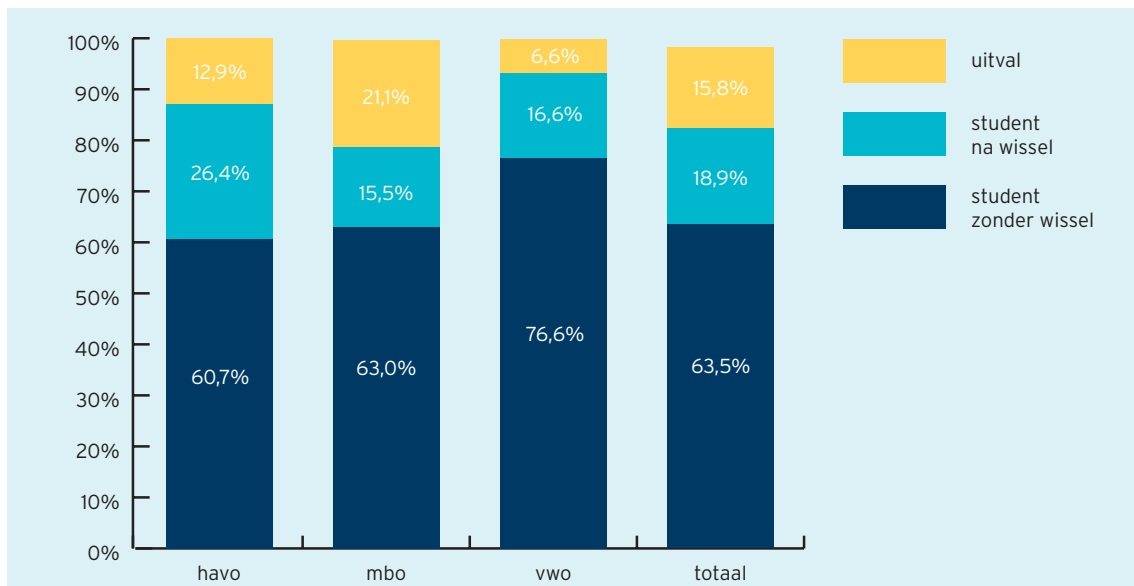
Figuur 7: Percentage studenten na vijf jaar, naar vooropleiding en etniciteit

- Studenten in agrarische opleidingen, die na vijf jaar nog studeren, wisselen relatief het minst vaak: 6,7% (**Figuur 8**)
- Bij economische opleidingen is na vijf jaar relatief vaak gewisseld: 15,7%

Figuur 8: Situatie na vijf jaar (cohort 2005), per sector

- Studenten die wisselen van instelling en/of opleiding, doen dat vooral in het eerste jaar
- Eén jaar na instroom in het hbo, is bijna één op de vijf studenten gewisseld naar een andere opleiding en/of instelling (**Figuur 9**)
- Havisten wisselen relatief vaak ten opzichte van de mbo'ers en vwo'ers: meer dan een kwart verandert na één jaar van opleiding en/of instelling

Het hoge percentage wisselaars na één jaar studie kan mogelijk beperkt worden door meer tijd en energie te steken in de voorlichting aan en intake van studenten, met name bij havisten.

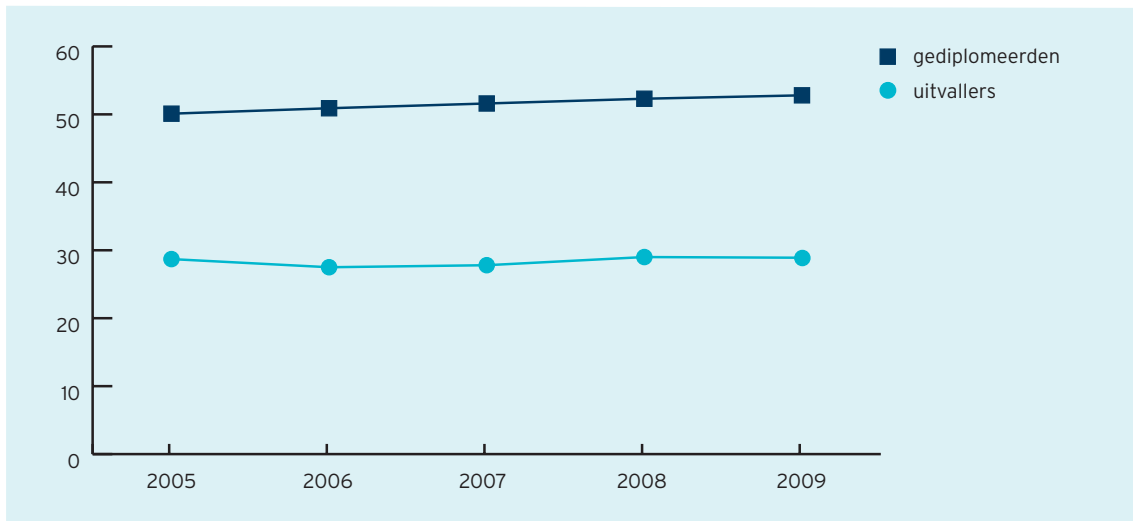
Figuur 9: Situatie na één jaar, per vooropleiding (cohort 2009)

Studieduur

De studieduur wordt gedefinieerd als het gemiddelde aantal maanden dat een student staat ingeschreven voordat hij zijn diploma behaalt of de studie staakt. De studieduur wordt berekend vanaf het moment dat de student voor het eerst is ingeschreven en loopt ook door als de student wisselt van opleiding of hogeschool.

- De afgelopen jaren is de gemiddelde studieduur van gediplomeerde bachelorstudenten langzaam gestegen van 50,1 maanden in 2005 naar 52,8 maanden in 2009 (Figuur 10)
- Gemiddeld stoppen uitvallers na 28,9 maanden

Figuur 10: Studieduur studenten, in maanden

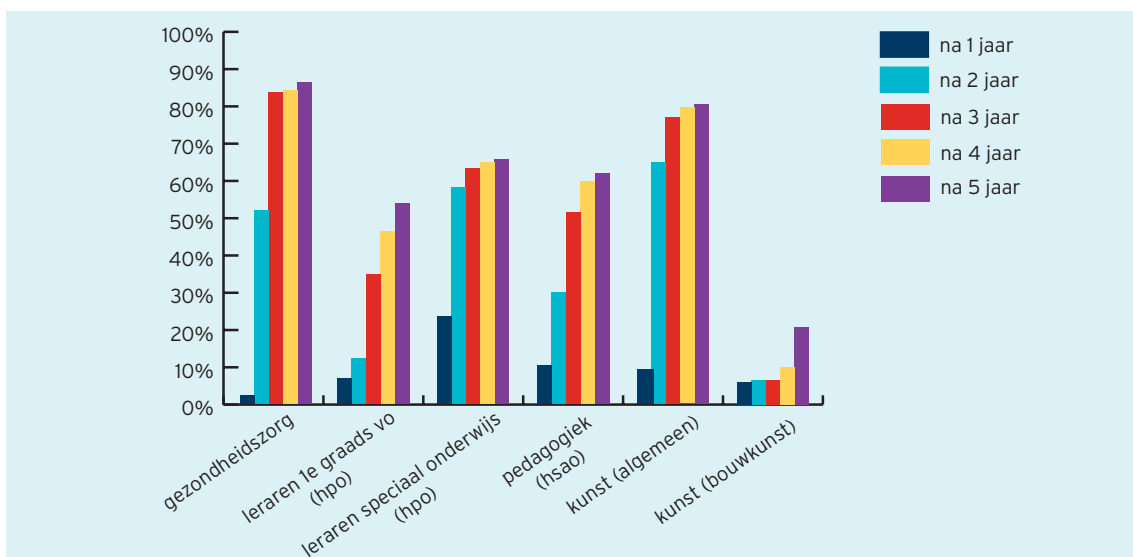

Masterstudenten

In 2010 stonden 13.629 studenten ingeschreven voor een masteropleiding in het hbo. Dit is ruim 3% van alle hbo-studenten. Figuur 11 laat het studiesucces van masterstudenten van het eerste tot het vijfde jaar zien. Het gaat hier om de studenten die zijn ingestroomd in 2005. De grote verschillen in het studiesucces tussen de diverse masteropleidingen hebben onder andere te maken met de studielast van de opleiding, de opleidingsvorm en de daarmee samenhangende nominale studieduur.

- Masterstudenten in de gezondheidszorg laten het hoogste studiesucces zien, gevolgd door studenten uit de sector kunst; de masteropleidingen in deze sectoren worden voornamelijk in voltijd aangeboden en duren ongeveer twee jaar
- Masterstudenten bij de lerarenopleidingen behalen een lager studiesucces; hogescholen bieden deze masteropleidingen in veel gevallen in deeltijd aan, waarbij de studieduur ongeveer twee tot drie jaar is
- Masterstudenten in de bouwkunst behalen minder snel hun diploma; het betreft hier opleidingen van vier jaar en worden in voltijd gegeven

Figuur 11: Studiesucces masterstudenten (cohort 2005)

Kengetallen per hogeschool

	student na vijf jaar (cohort 2005)	studiesucces na 5 jr (cohort 2005)	studiesucces na 8 jr (cohort 2002)	uitval na 1 jr (cohort 2009)	uitval na 3 jr (cohort 2007)	gem. studieduur gediplomeerden (2009, in mnd)
amsterdamse hs. voor de kunsten	14,6%	69,6%	79,1%	12,2%	15,6%	52,4
artez hs. voor de kunsten	16,2%	57,9%	67,3%	14,9%	20,7%	52,4
avans hs.	18,3%	60,1%	73,3%	14,8%	20,7%	50,1
chr. agrarische hs.	12,1%	71,7%	78,5%	14,6%	16,7%	40,7
chr. hs. de driestar	15,1%	72,6%	86,5%	9,8%	18,6%	49,1
chr. hs. ede	15,7%	64,9%	76,6%	17,9%	23,8%	52,7
chr. hs. windesheim	21,8%	52,3%	70,7%	16,7%	24,4%	54,1
codarts, hs. voor de kunsten	9,4%	63,5%	70,4%	13,2%	29,8%	48,5
design academy eindhoven	40,9%	44,3%	71,2%	8,4%	19,8%	60,9
fontys hs.	22,0%	54,0%	70,8%	16,9%	24,5%	53,3
gereformeerde hs.	14,4%	61,6%	77,1%	19,3%	26,4%	46,6
gerrit rietveld academie	11,3%	68,7%	74,0%	13,1%	18,0%	51,2
haagse hs.	27,9%	50,4%	67,6%	14,7%	20,6%	55,0
hanzehogeschool groningen	25,1%	53,6%	72,2%	13,8%	19,4%	53,4
has den bosch	11,1%	69,2%	80,5%	19,6%	24,6%	46,8
hotelschool den haag	21,3%	60,9%	81,8%	6,2%	9,1%	57,3
hs. de kempel	17,3%	58,3%	74,9%	14,0%	21,3%	49,8
hs. der kunsten den haag	13,7%	68,0%	74,9%	14,2%	17,0%	50,3
hs. diedenoord	-	-	75,6%	-	-	-
hs. edith stein	18,3%	51,4%	72,3%	22,7%	25,6%	52,8
hs. helicon	15,2%	58,2%	68,0%	30,2%	25,6%	42,0
hs. inholland	21,5%	53,8%	68,9%	17,4%	25,3%	54,4
hs. ipabo	14,3%	58,6%	75,8%	21,7%	32,6%	48,1
hs. leiden	20,1%	58,6%	71,3%	14,7%	20,7%	48,9
hs. rotterdam	22,7%	53,8%	67,4%	13,9%	21,0%	53,3
hs. utrecht	25,1%	52,7%	68,8%	16,8%	21,6%	54,3
hs. van amsterdam	26,8%	48,4%	67,0%	17,6%	23,6%	54,9
hs. van arnhem en nijmegen	21,2%	55,6%	71,1%	16,3%	23,5%	52,3
hs. voor de kunsten utrecht	15,3%	64,4%	76,0%	13,1%	16,7%	53,8
hs. zeeland	16,2%	61,6%	72,0%	17,2%	22,8%	44,3
hs. zuyd	15,9%	63,5%	75,6%	14,1%	20,7%	49,8
iselinge hs.	15,1%	58,6%	81,9%	14,4%	23,4%	49,5
kath. pabo zwolle	6,9%	77,1%	75,3%	8,0%	20,9%	46,6
nhtv internationale hs. breda	19,3%	61,2%	77,6%	14,2%	18,2%	51,5
noordelijke hs. leeuwarden	23,8%	54,0%	72,0%	13,8%	20,9%	55,1
p.c. hs. 'marnix academie'	17,3%	65,9%	79,4%	8,2%	19,2%	50,4
saxion hs.	23,3%	53,6%	71,8%	14,9%	20,8%	52,4
stenden hs.	18,9%	57,3%	70,9%	16,2%	22,4%	51,7
stoas hs.	16,8%	41,8%	57,7%	18,6%	39,0%	46,9
van hall larenstein	15,7%	60,9%	68,2%	17,1%	24,7%	52,4
totaal	21,9%	55,2%	70,8%	15,8%	22,2%	52,8

Bron en definities

Een compleet definitiedocument kunt u vinden op de website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'. Deze webpagina biedt ook meer detailtabellen met cijfers over studiesucces, uitval en studie duur van de studenten in het hbo. Hierbij is het mogelijk een applicatie te raadplegen, waarbij de cijfers op een interactieve manier grafisch worden gepresenteerd. De webpagina biedt daarnaast meer achtergrondinformatie over de herkomst van de gegevens en over het interpreteren van de cijfers.

Bron

De bron van de gepresenteerde kengetallen is het CRIHO (centraal register inschrijvingen hoger onderwijs). De jaarlijkse peildatum voor de telling van de studenten is 1 oktober. Het jaartal 2010 staat hierbij voor het studiejaar 2010/2011.

Studiesucces

Het studiesucces is gedefinieerd als het aandeel van de studenten dat binnen een bepaald aantal jaren na instroom in het hbo een einddiploma heeft behaald. Het is hierbij niet van belang of de studenten tussentijds overstappen naar een andere opleiding of naar een andere instelling. Voor een student die in de bachelor instroomt telt in dit verband elk einddiploma in het hoger onderwijs. Voor een student die in de master instroomt telt elk einddiploma van een masteropleiding in het hoger onderwijs. Zowel het studiesucces na vijf jaar als na acht jaar wordt per instroomcohort gepresenteerd (alle studenten die in het vermelde jaar instromen).

Uitval

Onder uitval worden de ongediplomeerde studenten verstaan die in een bepaald jaar na instroom in het hbo niet meer ingeschreven staan voor een opleiding in het hoger onderwijs. Studenten die overstappen op een andere opleiding binnen het hbo of naar het wetenschappelijk onderwijs worden niet als uitval gerekend. Studenten die tijdelijk stoppen met de studie tellen wel als uitval. Voor een student die in de bachelor instroomt telt in dit verband elke inschrijving in het hoger onderwijs. Voor een student die in de master instroomt telt elke inschrijving bij een master opleiding in het hoger onderwijs. Zowel de uitval na één jaar als na drie jaar wordt per instroomcohort gepresenteerd.

Studieduur

De studieduur wordt gedefinieerd als het gemiddelde aantal maanden dat een student staat ingeschreven voordat hij zijn diploma behaalt of de studie staakt. De studieduur wordt berekend vanaf het moment dat de student voor het eerst is ingeschreven en loopt ook door als de student wisselt van opleiding of hogeschool. Zowel de studieduur van de gediplomeerden als de uitvallers wordt per uitstroomjaar gepresenteerd (het jaar waarin het diploma werd behaald of het laatste jaar waarin de student stond ingeschreven).

*Meer informatie over definities kunt u nalezen in het document **Bron en definities**, te vinden op onze website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'.*

Meer gedetailleerde informatie kunt u vinden op de website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'. Deze webpagina biedt ook meer achtergrond informatie over de herkomst van de gegevens en over het interpreteren van de cijfers.

Uitgave

Juni 2011

HBO-raad, vereniging van hogescholen
Informatie & Communicatie
Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
T 070 312 21 70
F 070 312 21 00
E post@hbo-raad.nl

HBO raad
vereniging van hogescholen